

El pou de Palàcios

L' escriptor viu dins del pou. No ho dic jo, ho escriu ell, en un moment determinat de les seues obres ("Em llanço al fons del pou. Del meu pou, que, sí, és ben meu. Des d'ací dins clamem per la llibertat"). I és ben cert, Josep Palàcios ha anat retirant-se del món i endinsant-se en el seu pou, o més aviat torre d'ivori, perquè aquell pis del carrer del Pou on viu, i que té les persianes baixades, i per les quals es filtra una llum macilenta, és una primera planta d'una casa modernista, o *déco*, amb motlures elegants i mobles còmodes i bonics, i on tot vessa distinció. L'escriptor viu dins del pou metafòric, al carrer del Pou de Sueca, aquell poble on ara mateix els seus conciutadans segueixen l'arròs i en uns pocs dies els carrers seran envaïts pel fum de la crema de la palla, enfosquant l'aire, i donant a aquell refugi de l'escriptor una tenebror encara més extrema. Però des d'aquell pou que no és tal sinó torre encimbellada, l'escriptor guaita l'exterior amb el seu periscopi i tot el que li arriba el fa recargar-se encara més a l'interior de la seua conquilla, amb un gest que és un riure i alhora una ganyota. Durant tota la vida ha estat preparant-se per a aquests temps, aquests temps que ell denomina "Any Ics de l'Era Definitiva", i es congratula (o, per dir-ho menys pomposament, s'alegra) d'haver estat tan previsor i d'haver anat recollint, com una formiga laboriosa, aquella biblioteca de llibres exquisits que l'acompanyen en la foscor i que llegeix sense gaire problema, perquè, tot i que la

MARTÍ
DOMÍNGUEZ
@MartíDominguezR

pell se li ha anat fent translúcida, com la d'aquells axolots als quals se'ls transparença el sistema circulatori, l'atzar li ha conservat la vista, que és a més a més prodigiosa, de tal manera que mentre enllesteix les seues obres completes (que potser algun dia es completen) no hi ha coma, apòstrof, guionet o parèntesi que se li escape, amb un llapis que ha anat minvant de mida a mesura que avançava en les correccions, de manera implacable. L'escriptor corregeix pacientment els seus textos, que amenaça constantment de purificar-los amb l'element depurador del foc, i quan ha retirat una coma i ha tornat a posar-la s'entreté amb els bells gravats de la coronació de Napoleó, un patracol tan voluminós que és com un mantell i que no es cansa de fullejar, com no es cansa mai de repassar el llibre de la *Physiognomia* de Kaspar Lavater, en quatre volums *in-quarto*, i d'estudiar els rostres que mostren estultícia, estupidesa, migradesa d'esperit, covardia o follia, i que són la majoria, com no podia ser d'una altra manera. El carrer del Pou de Sueca s'hauria de dir el carrer del pou de Palàcios, o simple-

ment el carrer del pou de J.P. Els passavolants poc informats caminarien per aquell carrer, ample i lluminós, del tot indiferents, sense saber que ben prop, allí mateix!, resideix l'últim representant d'una rara espècie, *rara avis* que sols s'alimenta de lletres, i que en aquest sentit és un gurmet de la tipografia i que sap distingir-ne tantes que fins i tot ha creat el seu alfabet exclusiu, combinant-ne diverses classes, com l'enòleg mescla l'ull de perdiu amb el cabernet sauvignon i una mica de garnatxa. A ningú no li interessa això, la gent està per a altres coses, però Josep Palàcios és inerm a tot això, i de segur que serà l'últim supervivent de qualsevol catàstrofe planetària. Ell, els seus llibres, les seues lletres, el seu planeta, surant en el vast èter del seu cosmos, com una mena de petit príncep de la Ribera, terra de marjal que estima com ningú.